

ՕԿՐԻԾՈՒՅԳՐՈՒՄՈՒՄ

འཕགས་པའི་ཕྱག་ལུང་འཕྲུལ་པའི་

ཆེ་མཁན་ལུང་པའི་འཕྲུལ་པའི་

མཆོ་སྒྲིལ་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲིལ་ཁང་ནས།

བསྐྱེད་མཁུ་ལྟ་ལས་བརྒྱུ་པ།
ཆེ་ཉན་ཞུ་བས་བྱུང་གིས་བཅམས།

* * *

མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྒྲུ་ཁང་གིས་པར་བྱ་བསྐྱེད་པ།

ཆོས་སྒྲིག་གི་འགན་ཁུར་མཁན། གསལ་པ།

མཆོ་སྒྲོན་ཞིང་ཆེན་ཞིན་ཧུ་དཔེ་ཁང་གིས་བཟུམ་པ།

མཆོ་སྒྲོན་མི་རིགས་པར་ཁང་གིས་དཔར་པ།

དཔེ་རིན།	དེབ་སྐྱུས་ལེགས་རེར་སྒྲིར	1.85
	དེབ་དཔྱད་མ་རེར་སྒྲིར	1.00

藏族历史年鉴（藏文）

才旦夏茸著

青海民族出版社出版

（西宁市西关大街98号）

责任编辑 智华 封面设计 任素贤

青海省新华书店发行 青海民族印刷厂印刷

开本：850×1168毫米 1/32 印张：10.5 插页：精装4

1982年12月第1版 1982年12月第1次印刷

印数：1—26,000

统一书号：M11181·1

定价：精装：1.85元
平装：1.00元

དཀར་ཆག

༡། བཞུག་མེད་གྲུའི་རྒྱལ་པོ་འདས་འབྱུངས་ཀྱི་མ་ཚེགས་གཙོ་བོ་
གྱུར་པའི་བཞུག་ཕྱིས་མོ་སྤུལ་སྤྱོད་ཅམ་གྱི་རེབ་མིག་གི་ནམ་གཞག་
མཐོང་ཚད་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

- ༡ ཐོག་མའི་སྒྲིང་གཞི། (2)
- ༢ མ་གན་རྒྱག་ཅུའི་རེབ་མིག་..... (26)
- ༣ མྱེ་མོ་སྤྱན་༡༠༧མ་ནས་ཚུགས་པའི་རེབ་མིག (27)
- ༤ ཐུག་ཕྱགས་སྤྱན་པའི་འདས་མའི་མགོ་ཚུགས། (33)
- ༥ དུས་འཁོར་ཕྱགས་ཀྱི་མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོའི་མགོ་ཚུར། ... (109)
- ༦ རབ་བྱང་ཅི་པའི་མགོ་ཚུགས། (155)
- ༧ མཁུག་ཚམ་དང་སྤྱར་བྱང་། (293)

༢། བཞུག་ཕྱིས་མཐོང་ཚད་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་པའི་རྒྱུར་རྒྱན་ཉེས་
རྒྱལ་སྤྱུགས་པའི་རྩ་ཡབ་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།

- ༡ རྒྱལ་རབས་གསལ་པའི་མེ་མང་གི་མ་ཚེར་གྱི་དབྱེད་པ། (297)
- ༢ དེབ་སྤྱན་རྒྱ་གཞན་གཞུང་ལུང་བྱངས་པའི་སྐར་གྱི་དབྱེད་པ།

..... (304)

3 དེབ་དཀར་རྩ་འགྲེལ་ལོ་རྒྱུན་བཅུན་པ་མི་འབྲུག་པའི་དབྱད་
པ། (313)

4 དེབ་ཚན་རྩ་ཀྱའི་ཡིག་ཆང་གི་ལྷང་བྲངས་པའི་ཐད་ཀའི་དབྱད་
པ། (315)

5 འགྲེལ་ལོ་རྒྱུན་ལོ་རྒྱུན་བཀོད་པའི་སྐོར་ལས་འགའ་ཞིག་ནོར་བའི་
དབྱད་པ། (317)

6 བཅུ་ཆེན་བསོད་གསལ་གྱི་རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་ཞེ་མིག་དེབ་
དམར་གསར་པའི་ལོ་རྒྱུན་གྱི་དབྱད་པ། (319)

7 དཔལ་པོ་གཙུག་ལག་ཁྲེང་པའི་ཆོས་འབྱུང་གི་ལོ་རྒྱུན་གྱི་
དབྱད་པ། (321)

8 རྒྱལ་དབང་ལྷ་བ་རིན་པོ་ཆའི་དེབ་ཐེར་ཚྭ་གསལ་ལྷན་གཞིན་བྱའི་
དགའ་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུན་གྱི་དབྱད་པ། (322)

9 ཞེ་སྤྲིན་སངས་རྒྱལ་གྱི་པེ་དཀར་དང་གཡའ་སེལ་སོགས་གྱི་ལོ་
རྒྱུན་གྱི་དབྱད་པ། (327)

10 ལྷ་པོ་ལེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུན་གྱི་
དབྱད་པ། (329)

11 རང་ལྷགས་འཐད་ལྷན་བཞག་པའི་རེུ་མིག་..... (331)

༡༡། ། མཉམ་མེད་ཤུའི་སྒྲུ་ལ་ཐོ་འདས་འབྱུངས་
གྱི་ལ་ཆོགས་གཙོར་གྱུར་པའི་བརྟན་ཅིས་ལོ་སྤུམ་
སྟོང་ཙམ་གྱི་རེའུ་མིག་གི་ནམ་གཞག་མཐོང་
ཆོད་ཀྱན་ལས་བརྟན་པ་ཞེས་བྱ་
བ་བཅུ་གས་སོ། །

ཐོག་མའི་སྒྲིབ་གཞི།

༡། །ན་མོ་གུ་ཅ་མཆུ་སྒྲིབ་ལ། དེ་ལ་འདིར་མཉམ་མེད་སྒྲུབ་པ་དབང་
 སོ་འཁྲུངས་པའི་ཡོད་དང་ལྷ་འདྲ་ལས་འདས་པའི་ཡོད་ནས་བཅས་ཏེ་ད་.....
 ལྷ་ལ་བྱག་གི་བར་བྱི་བལྟན་ཅིས་བྱི་རེའུ་མིག་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོད་པར་
 བྱ་བ་ལ། ཐོག་མར་སྒྲིབ་པ་འཁྲུངས་འདས་བྱི་ཡོ་ལ་བཞེད་པ་མི་མཐུན་པ་
 ཤིན་ཏུ་མང་ན་ཡང་། བྲགས་ཆེ་བ་ཅི་འདྲ་ཡོད་པ་དང་སོ་སོའི་སྤོ་བར་
 ལྷ་ཅི་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་མ་མཐའ་ཡང་རྒྱང་ཟད་ཤིས་དགོས་སོ། །དེ་ལ་སྤ་
 མ་རྣམས་ཏུས་འཁོར་ལྷགས་ལ་འདས་ཡོ་མང་བའི་སྒྲིགས་དང་། ལྷང་བའི་
 སྒྲིགས་ཏེ་གཉིས་སྒྲིག་སྒྲུངས་ན་ཡང་། འདིར་ནི་འདས་ཡོ་ཆེས་མང་བའི་
 སྒྲིགས་དང་། མང་བའི་སྒྲིགས་དང་། ལྷང་བའི་སྒྲིགས་དང་། ཆེས་ལྷང་
 བའི་སྒྲིགས་ཏེ་བཞིར་དབྱེ་བར་བྱའོ། །

དེ་ལ་འདས་ཡོ་ཆེས་མང་བའི་སྒྲིགས་ལ་ནི། མཉམ་མེད་རྩོ་བོ་ཨ་ཏི་
 ཤའི་ལྷགས་དང་། ས་སྒྲུ་བའི་ལྷགས་དང་། རས་རྒྱང་བའི་ལྷགས་དང་། ལྷ་
 བྱག་གི་ཅན་རྩོ་བོའི་ཡོ་རྒྱས་བྱི་ལྷགས་དང་། ལྷ་བྱག་གི་ཡིག་ཆར་རྒྱང་
 བར་བཤད་པའི་ལྷགས་ཏེ་སྤ་ཡོད་དོ། །ལྷ་སྒྲིབ་ཆོས་འབྱུང་དང་མཁས་
 ལྷ་བ་ཆེའི་ཏུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆེན་རྣམས་དང་མཐུན་པར་ས་སྒྲུ་བ་དོར་བ་.....
 དགོན་མཆོག་ལྷན་སྒྲུབ་བྱི་ཆོས་འབྱུང་ཏུ་བཀོད་པ་ལྟར་ན། རྩོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤའི་
 ལྷགས་ལ་ནི་སྒྲིབ་པ་ཤིང་བྱི་ལ་ལྷ་མས་སྒྲིག་ལས། ཤིང་ཐང་ལ་བལྟམས། ས་

བཀ་ལ་སངས་རྒྱལ། བརྒྱད་ཅུ་བ་ཤིང་སྤྱི་ལ་སྟོན་རྒྱ་མ་རྒྱུད་ཡར་རྒྱུ་ཆོས་
 བརྒྱད་ལ་མུ་རན་ལས་འདས། འདས་པའི་ལོ་དེ་ནས་རབ་ཉིན་ཆུ་སྤྱི་ལ་ཡན་
 ལ་ལོ་ལྷུ་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ཉིས་བརྒྱན་འདས། ཞེས་དང་། དེ་ལྷན་ན་
 རབ་ཉིན་ཆུ་སྤྱི་ལ་ནས་རབ་རྒྱལ་མེ་སྤྱི་ལ་ཡན་ལ་ལོ་ལྷུ་མ་བརྒྱ་ལྷེ་བཞུགས་
 བས་འདས་ལོ་བཞི་སྟོང་བརྒྱ་བརྒྱ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །བཀ་ལ་གདམས་པ་ཆོས་
 རང་ན་འདི་ལྟར་གསུངས་ཏེ། རྩོ་མོ་བསམ་ཡས་ན་བཞུགས་ཏུས། བོད་
 སྟོན་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་སངས་རྒྱལ་འདས་ནས་ལོ་རྒྱུ་མལ་ལགས་ལྷན་པས། ཕྱི་
 བའི་ལོ་དབྱར་འཕྱིང་ཉ་ལ་སྤྱི་ལ་སྟོན་ལྷན་ལྷན་ཏེ། སྤྱིང་ལོ་དབྱིང་འཕྱིང་ཉ་ལ་
 བཞུགས། སོ་གཅིག་བར་ཕྱི་ལ་ནས་བཞུགས། ཕྱི་གཅིག་གི་ལོ་མར་བར་
 གཤེགས་ཏེ་ལོ་རྒྱལ་ལ་དཀའ་བ་སྤྱད། ཡོས་ལོ་དབྱིང་འཕྱིང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་
 རྩོ་རྩོ་གདན་ནས་སངས་རྒྱལ། དེ་ནས་ལོ་ལོ་དབྱིང་འཕྱིང་ཉ་ལ་སྤྱི་ལ་སྟོན་
 གསུངས། དེ་ནས་ལྷུ་མ་རྒྱུ་ལོ་བར་བསྐྱེད་ཀར་པོ་སོགས་ཐེག་ཆོན་གསུངས།
 སྤྱིར་མར་བར་གཤེགས་ནས་ལོ་ལོ་དབྱིང་ལོ་ལོ་དང་། སྤྱི་ལ་ལོ་སྟོན་འཕྱིང་
 ཆོས་བརྒྱད་ལ་མུ་རན་ལས་འདས་ནས། ད་ཡན་ཆད་ལ་ལོ་ལྷུ་མ་སྟོང་བཞི་
 བརྒྱ་གོ་གཅིག་སོང་གསུང་ཞེས་འབྱུང་ཏེ། རྩོ་མོ་ལྷན་ལ་བོད་སྟོན་རྒྱལ་
 སྤྱི་ལ་ཤིང་རྒྱུ་ལོ་དེ་འབྱུང་བར་ཟད་ཀྱི། དོན་ལྷུ་མ་སྟོང་བརྒྱ་བརྒྱན་ཅུ་
 རྩོ་དབྱིང་འདས་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །མཁས་སྤྱི་ལ་ཆེད་
 ཏུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆོན་དང་། ལྷན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་འཇིགས་
 ཕྱིང་ཆོས་འབྱུང་དང་བཞུན་ཅིས་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་ཤིང་ཤིང་པའི་བཞུང་བྱ་ཉར་
 ལྷ་བ་ལྷན་ལོ་ལོ་རྩོ་མོས་བཞུན་ཅིས་གསུངས། ཞེས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་
 སྤྱིང་བཞུགས་ན་པ་ཆོས་སྤྱི་ལ་ཤིང་ཤིང་རྒྱལ་སྤྱི་ལ་ཤིང་ཤིང་ཞེས་ཏེ་.....

དབྱུང་དགོས་པར་སྒྲུབ་རྒྱུ་། །།ཁམས་ཀྱི་མཁས་པ་འབྱུང་མི་ལས་པའི་དབྱུང་
 འཁོར་འབྱེལ་ཆེན་ལས་ཕྱག་པའི་འདས་ལ་ལ་སྒྲུབ་དང་ཉིས་བརྒྱ་དང་བྱུག་.....
 བསྐྱེད་ན་མཉམ་མེད་རྩི་ཐོ་རྩིས་བཞེད། དེའི་རྩིས་འབྲང་མཆིམས་ཆེན་པོ་
 ནམ་མཁའ་གྲགས་དང་དབྱུང་པ་སྒྲོ་གསལ་སྒྲགས་གངས་ཅན་མཁས་པ་བྱུང་.....
 མས་བཞེད། ཅེས་བཤད་རྒྱུ་། །རྒྱལ་དབང་ལྷ་བའི་སྒྲན་ཆོག་ཆེན་མོར།
 རྩི་ཐོས་བཞེད་པའི་སྒྲན་པའི་འབྲུངས་ལ་ནི་སྒྲོང་ལྷ་རྩི་ཐོ་ཐེར་བ་ཞིག་དང་...
 མཚན་གྱི་འབྲུལ་གཞི་བྱས་གསུངས་ཏེ་བྲུངས་དང་རྒྱ་མཚན་བཞོད་མེད་རྒྱུ་།
 དེ་བཞིན་བྱ་ཅིས་སྐར་ནག་གི་དྲིས་ལན་བྱ་ཡང་། སྒྲོང་ལྷ་བའི་ཐོ་ཐེར་པོ་
 རྩི་ཐོ་ཞིག་གིས་ཤིང་སྒྲུབ་ལ་བཞུགས་པར་བཞེད། ཅེས་གསུངས་སོ། །
 ཅིས་གཞུང་པད་དཀར་ལལ་ལྷ་བྱུང་དབྱུང་པ་སྒྲོ་གསལ་གྱི་བཞེད་པ་བཞོད་.....
 པའི་ནང་། ས་མོ་འབྲུག་གི་ལ་ལ་སྒྲོང་ལྷ་བྱུང་རྩི་ཐོ་ཐེར་པོ་རྩི་ཐོ་ཞིག་གིས་
 བཅིས་ཏེ་ལ་ལྷ་སྒྲོང་བརྒྱ་རེ་བཞི་འདས། དེ་ནས་ལྷ་གས་མོ་ལོས་གྱི་ལ་ལ་
 རྩི་ཐོ་ཐེར་པོ་རྩིས་བཅིས་ཏེ་ལ་ལྷ་སྒྲོང་བརྒྱ་བྱ་བུན་འདས། ཞེས་དང་།
 གཞན་ཡང་པད་དཀར་ལལ་ལྷ་བྱུང་ལས། ལྷ་གས་འདི་ལ་དེང་སང་གི་མཁས་
 པ་དག་ས་སྐྱ་བའི་ལྷ་གས་ལས་ལ་གསུམ་གྱིས་མང་བའི་སྒྲོགས་འདི་རྩི་ཐོ་ཐེར་
 པོ་རྩི་ཐོ་ཐེར་པོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མཆིམས་ནམ་མཁའ་གྲགས་ལ་སྒྲགས་པ་བཞེད་...
 པ་ནི། སྒྲོང་ལྷ་བའི་ཐོ་ཐེར་པོ་རྩི་ཐོ་ཞིག་གིས་བྱ་བས་བཞུན་ཅིས་མཚན་
 པ་ཡོད་པས་དེ་དང་རྩི་ཐོ་ཐེར་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་གིས་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 གྲགས་སོ། །སྒྲོགས་འདི་རྩི་ཐོ་ཐེར་པོ་རྩི་ཐོ་ཐེར་པོ་ཡིན་མིན་བཏང་སྒྲུམས་སྒྱུ་
 བྱས་ལ། འོན་ཀྱང་མིང་ཅམ་གྱིས་འབྲུལ་བ་མ་ཡིན་པར་དབྱུང་པ་སྒྲོ་གསལ་
 གྱིས་བཞག་པས་ཤེས་སོ། །ཞེས་པ་ལྟར་ན་མཚན་གྱི་འབྲུལ་གཞི་བྱུང་བའི་

ངེས་པ་ཡང་མི་འདུག་གོ།

ས་སྐྱ་བའི་ལྷགས་ལ་ནི་ས་སྐྱ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་རྣམ་ཐར་དུ། ས་
པར་གྱིས་བརྟན་ཅིས་མཛད་པར། རྟོན་པ་མེ་ལོས་ལ་ལྷམས་སུ་ཞུགས། ས་
འབྲུག་ས་གཤི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་བརྟམས། རྩ་ལྷག་ལ་སངས་རྒྱས། མེ་མོ་མག་
གི་ལོ་རྒྱུས་ནས་ས་མོ་གྱི་བའི་མགོ་རྩམ་པའི་མཆོམས་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས།
ཞེས་གསུངས། འདི་ལ་འདུ་མི་ཕམ་པས། མེ་མག་ས་གཤི་ཉར་ཐུང་ན་
ལས་འདས། ཞེས་ཟེར། ཐུང་ན་ལས་འདས་པའི་ས་མོ་གྱི་བ་དེ་ནས་རབ་
ཉིང་ཆུ་སྒྲེལ་ཡན་ལ། རོར་བའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཞོན་པ་ལྟར་ན་ལོ་སྤུམ་རྩྱུང་
བརྒྱད་བརྒྱ་ཉེར་ལྔ་འདས། ཞེས་དང་། དེ་ལྟར་ན་རབ་ཉིང་ཆུ་སྒྲེལ་ནས་
རབ་རྒྱལ་མེ་སྐྱལ་ཡན་ལ་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་གུ་ལྔ་ལྟེ་བཞུགས་པས་ལོ་བཞི་རྩུང་ཆིག་
བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ལྟེ་རོ་བའི་ལྷགས་ལས་ལོ་གཉིས་ཀྱིས་ཉུང་བ་ཡིན་ནོ། །
མཁས་གྲུབ་རྗེའི་རྒྱུ་འཁོར་རྒྱུ་ཆེན་ལས། མདོ་མེའི་རྩྱགས་ཀྱིས་བརྟན་པ་
ལོ་ལྔ་རྩྱུང་དུ་གནས་པ་གསུངས་པའི་མཐར། དེའི་ལྷགས་དང་རྒྱུ་འཁོར་
གྱི་ལྷགས་ལ་ལོ་རྩྱུང་ལྷག་ཅམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་ཐ་མ་དག་གིས་འདོད་པ་
ནི། རྒྱུ་འཁོར་ལོ་ལྔ་ལྷག་ཅམ་གྱི་རྩེས་སུ་འབྱངས་པའི་རྣམ་གཞག་
དེ་དག་ལ་རྩྱུང་མོ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ཉེ་ས་སྐྱ་བའི་ལྷགས་
སོགས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །པད་དཀར་ཞལ་ལུང་དུ། ས་སྐྱ་བའི་
བཞེད་པ་བཞོན་པའི་མཐར། འདི་ནི་བོད་ཀྱི་དགེ་བའི་བསེས་གཉེན་ཕལ་
ཆེ་བའི་བཞེད་པར་འདུག་ཀྱང་འདི་ཉིད་ལ་རྣམ་པར་དག་པའི་རྒྱབ་རྟེན་མི་
འདུག་ཅིང་། དཔལ་རྒྱུ་འཁོར་ལོ་དང་རྩྱགས་ཅམ་རྒྱུང་མ་འགྲིག་

པས་སྒྲིའི་བཞིན་པ་ནི་ནམ་རུ་འང་ཁས་ཐུང་བུ་མི་ཅང་། ཞེས་གསུངས་
སྟེ།

རས་རྒྱུང་བའི་ལྷགས་ལ་ནི། དེ་བ་ཐེན་ཐོན་པོར་བཞོད་པ་ལྟར་ན།
རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ཁྲིལ་ཡན་ལ་སྟོན་པ་འདས་ནས་ལོ་གྲུམ་སྟོང་བཞི་.....
བརྒྱ་དྲུག་པ་འདས་ཐེན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རབ་བྱུང་མེ་ཁྲིལ་ཡན་ལ་ལོ་གྲུམ་
སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་པ་འདས་ཤིང་། ས་སྒྲུབ་འདས་ལོ་ལས་ལོ་བརྒྱ་དྲུང་
ད་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱུང་བ་ཡིན་ཏེ་ད་ལྟ་གསལ་མི་ཆེད། །

ཅན་རྩེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་ནི། འགོ་ས་ལོ་རྒྱུ་བ་གཞན་ཅུ་
དཔལ་བའི་དེ་བ་ཐེན་ཐོན་པོར་བཞོད་པ་ལྟར་ན། རྒྱ་ནག་གི་ལྷགས་ལ་སྟོན་
པ་ཤིང་ལོ་གྲུམ་ལ་འབྲངས། མེ་སག་ལ་སངས་རྒྱས། བརྒྱད་ཅུ་བ་རྒྱ་མོ་བྱ་
ལ་ཐུང་ན་ལས་འདས། འདིའི་ལྷགས་ལ་ནི་འབྲངས་པའི་ལོ་ཤིང་གྲུམ་ནས་
བཅི་དགོས་ཏེ། རབ་བྱུང་མེ་ཁྲིལ་ཡན་ལ་ལོ་གྲུམ་སྟོང་དྲུག་མ་གསུམ་
འདས་པ་ཡིན་ཞིང་། འགོ་ས་ལོ་གཞན་ཅུ་དཔལ་པ་ནི་འདིའི་རྩེ་སྒྲུ་འབྲང་
རྩོ། །རབ་འདོད་བཟང་བྱ་ཉེར་བཞི་བ་ལྷགས་སྟག་ལོར་རྩེ་ལྷང་སྒྲུ་རྩལ་
པའི་རྩི་རྩེ་རི་མོ་ཅེ་ལུ་དཀར་ཆག་ཏུ་ཅན་རྩེ་བའི་ལྷགས་ཀྱི་སྟོན་པའི་.....
འདས་ལོ་ལ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱན་བརྒྱ་གོ་བརྒྱན། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སྟོན་པ་
འབྲངས་པའི་ལོ་ནས་བཅིས་པ་ལྟེ། འདི་དང་གནད་གཅིག་གོ། །འཇུ་མི་
ཕམ་པས་ལུག་པའི་འདས་ལོ་རབ་ཆེས་ས་སྒྲིལ་ལོའི་ཉིས་སྟོང་བརྒྱན་བརྒྱ་གྲུ་.....
བརྒྱད་ལ་བརྒྱ་དྲུག་པ་གཅིག་ཤིན། ཅན་རྩེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལྷགས་སྟེ། །
ཞེས་ཏུས་འཁོར་འབྲེལ་ཆེན་རུ་བཞོད་པ་ནི་འཐད་པར་མ་མཐོང་ལྟེ། རྒྱ་
མཚན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །སྤྱིར་ཅན་རྩེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔེ་རྒྱ་ནག་སྟང་

ལས་པོད་སྐད་ཏུ་བརྒྱུར་བ་ཞིག་སྤར་ཐང་དང་པེ་ཅིན་བརྟན་འགྱུར་ཁྲོད་.....
ཏུ་བཞུགས་པ་དེར་བཤད་པ་དང་འགོས་ལོས་བཀོད་པ་གཉིས་ཀྱི་འབྲུངས་.....
ལོ་གཅིག་པ་ཙམ་ལས་གཞན་རྣམས་མི་གཅིག་གོ།

རྒྱ་ནག་གི་ཡིག་ཆར་རྟེན་བར་བཤད་པའི་སྟོན་པའི་འདས་ལོ་ནི།
མཁས་པའི་དབང་ཕྱག་ལ་ཀྱ་སྟོ་བཟང་བརྟན་པའི་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་གསལ་.....
བར་བཀོད་པའི་ལེ་ཆན་གཉིས་ལྷན་ཆད་དཔེ་རྒྱན་དགོན་པས་འདིར་ཆ་ཆར་
བར་འགོད་ན། དེ་ནི་ཁར་བྱུང་ཏུ་རྒྱ་ནག་གི་ཅིས་མགོ་ཁྲུག་ནས་ལོ་ཅི་ཙམ་
དང་། རྒྱ་ལྷགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་འབྲུངས་ནས་ལོ་ཅི་ཙམ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་
ཆོགས་བཅད་བདག་གིས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ཆུ་ཁྲེལ་ལོ་ལ་བཀོད་པ་.....
འདི་ལྟར། ཅིས་མགོ་ཁྲུག་པའི་ཤིང་གི་ནས། །མ་འོངས་རབ་འདྲོད་རྒྱ་
མག་བར། །རྒྱ་ཆུ་སྐར་ནི་དོན་བཞི་ཡི། །ལོ་ལ་རེ་ལྷ་མིག་བཀོད་པ་
མཐོང་། །ཐོག་མའི་ཤིང་གི་ནས་བཟུང་ཉེ། །རྒྱ་ཆུ་སྐར་ནི་ཉེར་རྒྱག་
དང་། །ཉེར་བརྟན་པ་ལི་ཆུ་ཁྲེལ་ཡན། །ཆིག་སྟོང་རྒྱག་བརྒྱ་བརྟ་པ་
ནི། །ཅིས་མགོ་བཟུང་ནས་སྐབ་པའི་དབང་། །རྒྱམས་ལྷགས་བར་གྱི་
འདས་ལོའི་གངས། །དེ་དང་མ་འོངས་རྒྱ་བྱ་ནས། །རབ་འདྲོད་རྒྱ་མ་
མག་གི་བར། །ལྷ་བརྟ་ཅ་གཅིག་ལོ་ལི་ཆོགས། །བསྐྱམས་པར་རི་མདའ་ར་
གཞུགས་ཡོད། །དེ་ལས་རེ་ལྷ་མིག་ལོ་ཆོགས་ལ། །ཐུངས་པ་ཉིས་སྟོང་
བརྟན་བརྒྱ་དང་། །བརྟན་རྒྱ་ཅ་དགུ་ལོ་ལི་ཆོགས། །རེ་ལྷ་རིགས་ཀྱི་རེ་ལྷ་
ལང་གི། །གནམ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅ་རྒྱག་པ། །ཤིང་མོ་རྟག་ལོ་ནས་བཟུང་ཉེ། །
ད་ལྟའི་ཆུ་ཁྲེལ་ཡན་གྱི་གངས། །འདི་ནི་སྐབ་པའི་དབང་པོ་ཉིད། །
འབྲུངས་ནས་ད་ལྟ་ཡན་གྱི་ལོ། །རྒྱགས་འདིར་ཆད་མར་བྱེད་པ་ཡི། །

ཡིག་ཚང་ལས་ནི་བཤད་པ་མཛོང་། །དེ་མིན་ཅིས་མགོ་བྱས་པ་ནས། །
 བཞི་སྒྲོང་དགུ་བརྒྱ་ཙུང་དགུ་དང་། །སྤྱབ་དབང་འབྲུངས་ནས་ཉིས་སྒྲོང་
 དང་། །བདུན་བརྒྱ་དོན་དགུ་ལ་ཡི་ཚལ་གས། །ད་ལྟའི་ཆུ་སྤེལ་ཡན་ལ་
 སོང་། །ཁྱིས་ནས་འདས་ལ་གང་སོང་ནས། །འགོད་པར་འདོད་པ་
 དག་གིས་ནི། །ཇི་ལྟར་རིགས་པར་དེའི་སྤྱིང་དུ། །བརྒྱན་པས་ལྷགས་
 འདིའི་འདས་ལ་འབྱུང་། །ཅེས་སོ། །འབྲུང་ཅིས་ཀྱི་ལ་མགོ་འདྲིན་ཆུ་ལ་
 སོགས་ལས་བཅུ་མས་པའི་དྲིས་ལན་འདི་ནི། མདོ་ཁམས་ཆབ་མདོ་ནས་སྤྱོད་
 ཅིས་པ་སྤྱོད་བཟང་ཆེ་དབང་གིས་བརྒྱན་འགྲུའི་དབྱང་གཉེན་དམ་པ་ལྷང་སྤྱོད་.....
 མཚལ་ལ་དྲི་ཚལ་གི་ཞུ་ཡིག་སྤེལ་བར། སྤྱོད་ཁམས་ནས་བདག་ལ་འདིའི་ལན་
 ཀྱིས་ཤིག་ཅེས་ཐེབས་པ་ལྟར། མདོ་སྤྱད་ཙུང་ཁར་སྤྱོད་པའི་བཅུན་པ་སྤྱོད་
 བཟང་བརྒྱན་པའི་ཆུ་ལ་མཚན་གྱིས་ཤར་སྤྱོད་པས་ཁབ་ཆེན་པོའི་གཙུག་.....
 ལག་ཁང་ལྷང་ཏུ་གྱུར་དུ་སྤྱོད་། ཞེས་དང་། འདིའི་སྤྱོད་ལྷང་གི་ལྷང་སྤྱོད་ནི་
 རྩལ་པའི་རྩལ་རྩལ་། །ཆུ་བཟང་དག་དབང་སྤྱབ་བརྒྱན་དབང་སྤྱོད་གིས་
 མཛད་པའི་ལྷང་རྩལ་རྩལ་ཐར་ལས། ཅིས་རམས་པ་ཞིག་ལས་སྤྱོད་ཅིས་
 སྤྱོད་ལ་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་དུ་གསན། ཞེས་གསུངས་ཡོད།

ལེ་ཆན་ཅིག་ཤོས་ནི་འདི་ལྟར། ཆུ་ལྷགས་ཀྱི་འདས་ལ་དང་སྤྱབ་དབང་
 འབྲུངས་ལ་བཞོད་པ། ཆུ་ནག་ལུལ་གྱི་འབྲུང་བའི་ཅིས། །དུག་ཅུ་སྤྱོད་ཀྱི་
 ལ་ཚལ་གྱི། ཅིས་མགོ་བྱས་པའི་ཤིང་གྱི་ནས། །མཛོངས་རབ་འདོད་
 ཆུ་ལག་བར། །དུག་ཅུ་སྤྱོད་ནི་དོན་བཞིའི་ལ། །ཅི་ནའི་ལུལ་ལ་དབང་
 བསྤྱོད་བའི། །ཆུ་ལ་ཐོའི་རབས་དང་ཡོངས་སྤྱོད་ཏེ། །ལ་ཡི་རེ་ལྷ་མག་
 བཞོད་པ་མཛོང་། །དོན་བཞི་པོ་དེ་མཁའ་རྩས་བསྤྱོད། །མཁའ་མཚུ་

དང་རིག་ཕྱིན་ཡོད། ། རྒྱལ་ཆུ་སྐོར་ནི་ཉེར་རྒྱལ་དང་། ། ཉེར་བརྟན་པ་
 ཡི་ལྷགས་པག་ཡན། ། བསྐྱེལ་པར་སྒྲུ་མཁའ་མི་བདག་གི། ། སྐྱོ་ཆོགས་
 འདས་པའི་ཆུ་ཕྱིར་ཡོ། ། ཁི་འུ་རིགས་ཀྱི་སྒྲུ་དབང་གི། ། རྒྱལ་སྤྱི་གནམ་མ་
 ཉེར་བཞི་བ། ། ཟླ་ཕྱིར་ཐ་མའི་བརྟན་དམར་ཉེར། ། རྒྱལ་པའི་དབང་པ་
 སྒྲུ་མཆོག་བཏུམས། ། ཤིང་ཉྩག་འབྲུངས་མར་བཞེད་ཉྩར་ན། ། འདི་ལས་
 སྐྱོ་གངས་གཉིས་ཀྱིས་འཕྱ། ། རྒྱལ་དབང་འབྲུངས་པའི་ཆུ་ཕྱི་ནས། །
 ཉེས་སྤྱང་བརྟན་བརྒྱ་ཁྱ་གཅིག་དང་། ། ཆིས་མཁོ་རྒྱལ་པའི་ཤིང་ཕྱི་ནས། །
 བཞི་སྤྱང་ལུམ་བརྒྱ་ཁྱ་དགུའི་སྐ། ། ད་ཉྩའི་རབ་ཕྱང་བརྒྱ་གསུམ་པའི། །
 ཆུ་མ་སྒྲེལ་མ་ཡན་ལ་སོང་། ། ཉིང་མ་ཆུ་མ་ཕྱ་མ་ནས། ། རབ་འདྲོད་ཆུ་
 པག་ཡན་ཕྱི་སྐ། ། ད་གཅིག་པོ་དེ་རེ་འུ་མིག་འདིའི། ། མ་འོངས་ཉྩག་
 མའི་སྐྱོ་ཆོགས་ཡིན། ། རྒྱལ་དབང་འབྲུངས་མ་ལྷག་ལྷགས་ལས། ། ལྷགས་
 འདིར་རེ་བརྒྱད་མ་ཡིས་སྐ། ། ཞེས་ནག་ཆིས་ཀྱི་མ་ཡི་རེ་འུ་མིག་ཆུའི་ཡི་གེར་
 བཀོད་པ་ད་ཉྩ་ཆུ་ལྷལ་རྩ་ཆོད་མར་ཕྱིད་པ་ཞིག་མཆོད་ཉེ། ། ལྷགས་དེ་ཉྩར་
 འདས་མ་སོང་ཆུ་ལ་ཆོགས་བཅད་མོ་བདེ་བར་བཀོད་པ་འདི་ཡང་ཨ་ཁྱ་སྐྱོ་.....
 བཟང་བཏུན་ཆུན་ཀྱིས་སྒྲུར་བ་དགེ། ། ཞེས་སྐ། ། ཆོགས་བཅད་འདིར།
 ཤིང་ཉྩག་འབྲུངས་མར་བཞེད་ཉྩར་ན། ། འདི་ལས་སྐྱོ་གངས་གཉིས་ཀྱིས་
 འཕྱ། ། ཞེས་པ་ནི་ཅན་ཅོ་པོའི་ལྷགས་ཀྱི་འབྲུངས་མ་ཡིན་ནོ། ། ཆོགས་
 བཅད་སྐྱོ་མར་འོ་ལང་དང་། ཆོགས་བཅད་ཕྱི་མར་སྒྲུ་དབང་ཞེས་ཆུལ་པའི་
 མིང་ལ་མི་མཐུན་པ་ཕྱང་ཉེ་ཆུ་ནག་གི་ཡི་གེ་དང་བཏུན་ན་སྐྱོ་མ་དག་གོ།

རྒྱུ་བཀྱན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མའི་གྲུབ་མཐུར། ། ཉྩར་པ་ཅུ་ལང་ཉེར་རྒྱལ་
 པ་ཤིང་ཉྩག་སྐྱོ་བ་བཞི་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་འབྲུངས། ། ཤིང་ཉྩག་དེ་ནས་རབ་

འདྲིན་མེ་ཡོས་ཡན་ལ་མ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱན་བརྒྱ་དྲུག་གསུམ་དང་། རབ་
འདྲིན་རྩལ་མེ་ཡོས་ཡན་ལ་མ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱན་བརྒྱ་ཉི་ལྔ་འདས་སོ། །
མད་ཀྱི་ཡི་གེ་འགར་མཉུ་མང་གི་མ་ཉི་ལྔ་བཞི་པ་ཞེས་པ་ཡིག་ནོར་དུ་མངོན།
ཞེས་གསུངས་པའི་མད་ཀྱི་ཡི་གེ་འགར་ནི་གོང་རྩལ་དེ་མ་ཐག་དུ་བྲངས་པའི་
ཨ་ཁུ་ཆང་གི་ལེ་ཆན་ཕྱི་མ་དེ་ཡིན་ནོ། །

འདྲིན་ཅིས་མཚོ་རྒྱལ་པའི་ཤིང་བྱི་ཞེས་པ་ནི། རྒྱ་ནག་གི་སྟོན་ཀྱི་མ་
རྒྱལ་ལ། འབངས་མི་ཞིག་གིས་རྩོ་རྩུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་འགམ་ནས་ཅུས་སྒལ་
རོ་མཚར་ཅན་ཞིག་རྟེན་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤུལ་ཅིང་། རྒྱལ་པོས་ཅུས་སྒལ་དེའི་
ཤུན་པའི་རྒྱལ་བྱི་རི་མོ་ལ་བརྟག་དཔྱད་མཛད་མཐར། ཅིས་ཀྱི་རི་མོ་གསལ་
བར་བཀྲ་འདུག་པ་མཁྱེན་ནས། སྤར་ཁ་ཕྱེ་བ་མོ་སྤར་ཉི་ཟླ་གཟུང་སྤར་
སོགས་ཀྱི་རྩམ་གཞག་སྤུལ་པའི་མ་དེ་ནི་ཤིང་བྱི་ཞིག་གི་མ་དང་འགྲིག་པར་.....
བཅས་ནས། དེ་ལ་ཅིས་མཚོ་རྒྱལ་པའི་ཤིང་བྱི་ཞེས་སྟུགས་པ་ཡིན་ལ།
དེའི་ཕྱིར་མོ་སྤར་བརྟག་ཉིས་ཀྱི་མོག་མ་བྱི་བ་དང་། མ་གན་དུག་ཅུའི་མོག་
མ་ཤིང་བྱི་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱང་འདི་ལ་སྤྱག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་རྒྱའི་ཡིག་ཆང་རྟེན་བར་བཤད་པའི་ལྷགས་འདིའི་བརྟེན་.....
ས་ནི། ཅན་རྩོ་པོའི་ལྷགས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

འདས་མོ་མང་པའི་རྩུགས་ལ། གཙང་རྒྱང་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོ། ལུག་
པ་རྒྱན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། གཤམ་གྲུབ་ནོར་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཉེ། རྒྱ་མཚོ་མཚན་
ཅན་རྩམ་གསུམ་སོགས་ལྷག་ལྷགས་རྩིས་འབྲང་དང་བཅས་པ་དང་། གཤམ་
སྟོན་རྩོ་རྩི་དཔལ་པ་དང་། མཚུར་སྤུ་བ། ལྷག་ཆང་མོ་རྩོ་བ་ཤེས་རབ་རིན་
ཆེན་རྩམས་ཀྱི་ལྷགས་ཏེ། ལྷག་པའི་ལྷགས་ལ་ནི་སྟོན་པ་ས་མོ་ལྷག་ལ་རྩམས་

ལུ་ལྷགས། དག་པོ་ལྷགས་སྒྲེལ་ལ་འབྲུངས། མིང་རྟ་ལ་སངས་རྒྱས།
 དབྱང་ལོ་གྲུ་གཅིག་པ་དཔའ་པོ་ལྷགས་འབྲུག་གི་ནག་ཉ་ལ་ཏུས་འཁོར་.....
 གསུངས་ནས། ཟླ་བ་དེ་གའི་ཟླ་བ་མི་མ་ས་གའི་ཉ་ལ་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
 འདས། དེ་ལྟར་ན་རབ་རྒྱལ་མེ་སྒྲུལ་ཡན་ལ་ལོ་ཉིས་ལྷོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་
 བརྒྱན་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་གི་བལྟན་ཅིས་ཀྱི་རེའུ་མིག་འདིར་ཕྱག་
 ལྷགས་གཞིར་བྱས་པའི་རེའུ་མིག་བཀོད་ཡོད་དོ། །རྒྱ་མཚན་ནི། ལྷན་པ་
 སངས་རྒྱས་པའི་ཏུས་ཀྱི་ཟླ་འཛིན་ལ་ཏུས་འཁོར་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡར་སྒྲག་.....
 ཕྱག་པས་བཀོད་པ་དེ་གཅིགས་པར་མ་ཟད། བདག་གིས་རྒྱ་ཅིས་ལྷོང་ནས་
 རྒྱ་མ་ཡར་སྒྲག་གིས་པའང་ལྷན་པའི་འདས་ལོ་གཞན་ལས་གཅིགས་པར་.....
 མཁོང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་ནོ། །གཡང་ལྷན་དང་ལྷག་པའི་ལྷགས་ལ་ནི།
 ཕྱག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷན་པ་དབྱང་ལོ་ལྷ་བཞེས་པའི་མིང་བྱི་ལ་འབྲུངས། སོ་
 རྒྱག་པ་ས་པག་ལ་སངས་རྒྱས། དབྱང་ལོ་དོན་བརྒྱད་པ་ལྷགས་སྒྲུལ་ལ་ཏུས་
 འཁོར་གསུངས། བརྒྱད་ཅུ་བ་རྩ་ལྷག་ལ་འདས། མཚུར་སུ་ལྟར་ན་མིང་
 བྱི་ས་གའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་བལྟམས། སོ་ལྷ་བ་ས་བྱི་ལ་སངས་རྒྱས། བརྒྱད་
 ཅུ་བ་རྩ་ལྷག་ནག་ཉར་ཏུས་འཁོར་གསུངས་པའི་མི་ཟླ་འི་ས་གའི་ཉ་ལ་འདས།
 དེ་ལྟར་ན་རབ་རྒྱལ་མེ་སྒྲུལ་ཡན་ལ་ལོ་ཉིས་ལྷོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་བཞི་འདས་པ་
 ཡིན་ནོ། །

འདས་ལོ་ལྷང་བའི་ལྷགས་ལ། ལུ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རིན་ཆེན་
 གྲུབ་པ་དང་། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་
 པའི་ལྷགས་ཏེ། འདི་ལ་ནི་ཕྱག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ལྷན་པ་དབྱང་ལོ་ལྷ་བརྒྱན་
 བཞེས་པའི་ཐིམ་གཞོན་མེ་རྟ་ལ་འབྲུངས། ལུ་ལྷན་ལྟར་ན་དབྱང་ལོ་སོ་རྒྱག་